



AINEKAART

Ainevaldkond: Loodusained

Õppeaine: Geograafia

Klass: 8a, 8b, 8c

Õpetaja: Margot Sepp

Ainetüüp: Kohustuslik õppeaine põhikoolis

Õpetamise aeg 2022/2023: õppeaasta

Õppekirjandus:

Koppel, L., Liiber, Ü., Saar, E. Geo 2, geograafiaõpik põhikoolile

Koppel, L., Liiber, Ü., Rootsmäe, V. Geo 3, geograafiaõpik põhikoolile

Uus maailma atlas

Vajalikud õppevahendid:

ruuduline kaustik (konspekt), ruuduline vihik (hindelised tööd), kirjutusvahendid, joonlaud

Õppesisu:

KLIIMA Ilm ja kliima. Kliimadiagrammid ja kliimakaardid. Kliimat kujundavad tegurid.

Päikesekiirguse jaotumine Maal. Aastaaegade kujunemine. Temperatuuri ja õhurõhu seos.

Üldine õhuringlus. Ookeanide, merede ja pinnamoe mõju kliimale. Kliimavöötmed. Ilma ja kliima mõju inimtegevusele.

VEESTIK Veeressursside jaotumine Maal. Veeringe. Maailmameri ja selle osad.

Temperatuur, soolsus ja jääolud maailmamere eri osades. Mägi- ja tasandikujõed, vooluvee mõju pinnamoe kujunemisele. Jõgede veerežiim, ülejutused. Järved ja veehoidlad.

Veekogude kasutamine ja kaitse.

LOODUSVÖÖNDID Looduskomponentide (kliima, muldade, taimkatte, loomastiku, veestiku, pinnamoe) vastastikused seosed. Loodusvööndid ja nende paiknemise

seaduspärasused. Jäävöönd. Tundra. Parasvöötme okas- ja lehtmets. Parasvöötme rohtla.

Vahemereline põõsastik ja mets. Kõrb. Savann. Ekvatoriaalne vihmamets. Kõrgusvööndilisus erinevates mäestikes. Inimtegevus ja keskkonnaprobleemid erinevates loodusvööndites ning mäestikes.

Õpitulemused.

- 1) teab, mis näitajatega iseloomustatakse ilma ja kliimat;
- 2) leiab teavet Eesti ja muu maailma ilmaolude kohta ning teeb selle põhjal praktilisi järeldusi oma tegevust ja riietust planeerides;
- 3) selgitab päikesekiirguse jaotumist Maal ning teab aastaaegade vaheldumise põhjust; 4) iseloomustab joonise järgi üldist õhuringlust;
- 5) selgitab ookeanide, merede ja pinnamoe mõju kliimale;
- 6) leiab kliimavöötmete kaardil põhi- ja vahekliimavöötmed ning viib tüüpilise kliimadiagrammi kokku vastava kliimavöötmega;
- 7) iseloomustab ja võrdleb temaatiliste kaartide ja kliimadiagrammide järgi etteantud kohtade kliimat ning selgitab erinevuste põhjust;
- 8) toob näiteid ilma ja kliima mõjust inimtegevusele;
- 9) seostab etteantud piirkonna veekogude arvukuse ja veetaseme muutusi kliimaga;
- 10) iseloomustab ja võrdleb teabeallikate järgi meresid, sh Läänemerd, ning toob esile erinevuste põhjused;
- 11) iseloomustab ja võrdleb jooniste, fotode, sh satelliidifotode ja kaartide põhjal jõgesid ning vee kulutavat, edasikandvat ja kuhjavat tegevust erinevatel lõikudel;
- 12) põhjendab teabeallikate, sh kliimadiagrammide abil veetaseme muutumist jões;
- 13) iseloomustab teabeallikate põhjal järvi ja veehoidlad ning nende kasutamist;
- 14) iseloomustab veeringet, selgitab vee ja veekogude tähtsust looduses ja inimtegevusele ning toob näiteid vee kasutamise ja kaitse vajaduse kohta;
- 15) tunneb joonistel ja piltidel ära loodusvööndid ning iseloomustab kaardi abil nende paiknemist;
- 16) seostab jäävööndi paiknemise põhja- ja lõunapolaaralaga, võrdleb Arktika ja Antarktika asendit, kliimat ja loodust ning toob näiteid inimtegevuse võimalustest ja mõjust keskkonnale polaaraladel;
- 17) iseloomustab tundrate paiknemist mandrite, ookeanide ja põhjapolaarjoone suhtes, iseloomustab kliimaolusid tundras, selgitab olulisemate tegurite mõju kliima kujunemisele, tunneb ära tundrale tüüpilise kliimadiagrammi, selgitab polaaröö ja polarpäeva tekkimist ning selle mõju elutingimustele tundras, nimetab tundrale iseloomulikke taimi ja loomi ning toob näiteid nende kohastumuste kohta, põhjendab soode ulatuslikku esinemist tundrates, analüüsib kliima, igikeltsa, taimestiku ja loomastiku mõju inimtegevuse võimalustele tundras, kirjeldab inimtegevust tundras, toob näiteid inimtegevuse mõjust tundra loodusele, iseloomustab tundrat kui inimtegevuse mõju suhtes väga tundlikku ökosüsteemi;
- 18) seostab okasmetsade leviku parasvöötme põhjapoolsema ja kontinentaalsema kliimaga ning lehtmetsade leviku parasvöötme merelise kliimaga, tunneb ära okasmetsale ja lehtmetsale tüüpilise kliimadiagrammi, nimetab okasmetsale iseloomulikke taimi ja loomi, teab leetmuldade eripära ja analüüsib keskkonnatingimuste mõju nende kujunemisele, nimetab lehtmetsale iseloomulikke taimi ja loomi, analüüsib inimtegevuse võimalusi ja mõju keskkonnale okas- ja lehtmetsavööndis;
- 19) seostab parasvöötme rohtlate paiknemise mandrilise kliimaga, kirjeldab mustmuldade eripära ja selgitab keskkonnatingimuste mõju mustmuldade kujunemisele, nimetab rohtlale iseloomulikke taimi ja loomi ning toob näiteid nende kohastumuste kohta, nimetab rohtlates

kasvatatavaid tüüpilisi kultuurtaimi, selgitab vee- ja tuuleerosiooni mõju maastike kujundajana rohtlates, toob näiteid erosiooni takistamise abinõude kohta;

20) näitab kaardil kuivade ja niiskete lähistroopiliste metsade paiknemist, võrdleb loodust ja inimtegevuse võimalusi kuivas ja niiskes lähistroopikas, nimetab vahemerelistel aladel ja niiskes lähistroopikas kasvatatavaid tüüpilisi kultuurtaimi;

21) seostab kõrbete paiknemise põhja- ja lõunapöörjoone, parasvöötme ja lähistroopika teravalt mandrilise kliima, külmade hoovuste (hoovuste olemus ja mõju kliimale on põhikoolis ainult tugevamatele õpilastele jõukohane teema) ning mäestike mõjuga, iseloomustab kliimaolusid kõrbes, tunneb ära kõrbele tüüpilise kliimadiagrammi, iseloomustab murenemise ja tuule mõju kõrbemaastike kujundajana, seostab

soolajärvede tekke ja pinnase sooldumise keskkonnatingimustega kõrbes, nimetab kõrbele iseloomulikke taimi ja loomi, toob näiteid nende kohastumuste kohta, iseloomustab oaside kujunemiseks vajalikke eeldusi ja kõrbes kasvatatavaid kultuurtaimi, analüüsib keskkonnatingimuste mõju inimtegevuse võimalustele kõrbes, selgitab veeprobleemi teket kõrbes, toob näiteid inimtegevuse mõjust kõrbe loodusele (niisutussüsteemid, nafta ammutamine);

22) iseloomustab savannide paiknemist lähisekvatoriaalsetel aladel, selgitab tähtsamate tegurite mõju (troopilise ja ekvatoriaalse õhumassi vahetumine) kliima kujunemisele, tunneb ära tüüpilise savanni kliimadiagrammi, nimetab savannile iseloomulikke taimi ja loomi ning toob näiteid nende kohastumuste kohta, analüüsib keskkonnatingimuste mõju inimtegevuse võimalustele savannis, selgitab veeprobleemi teket savannis, teab savannis kasvatatavaid kultuurtaimi, selgitab alepõllunduse ja rändkarjanduse mõju savanni loodusele, selgitab kõrbestumise põhjusi;

23) seostab vihmametsade paiknemise ekvaatoriga, iseloomustab kliimaolusid vihmametsas, selgitab olulisemate tegurite mõju kliima kujunemisele, tunneb ära vihmametsale tüüpilise kliimadiagrammi, nimetab vihmametsale iseloomulikke taimi ja loomi ning toob näiteid nende kohastumuste kohta, selgitab vihmametsade tähtsust Maa ökosüsteemis ja teab nende hävimise põhjusi, toob näiteid vihmametsade intensiivse raumise tagajärgedest, teab punamuldade eripära ja analüüsib keskkonnatingimuste mõju nende kujunemisele, iseloomustab vee erosiooni mõju ekvatoriaalaladel, analüüsib keskkonnatingimuste mõju inimtegevuse võimalustele vihmametsas, teab vihmametsas kasvatatavaid kultuurtaimi;

24) teab kõrgusvööndilisuse tekkepõhjust ja võrdleb kõrgusvööndilisust eri mäestikes, selgitab mägiliustike tekkepõhjust ja keskkonnatingimuste erinevust tuulepealsel ja tuulealusel nõlval;

25) toob näiteid looduse ja inimtegevuse vastastikusest mõjust erinevates loodusvööndites ja mäestikes;

26) iseloomustab ja võrdleb üldgeograafiliste ja temaatiliste kaartide abil geograafilisi objekte, piirkondi ja nähtusi (geograafiline asend, pinnamood, kliima, veestik, mullastik, taimestik, maakasutus, loodusvarad, rahvastik, asustus, teedevõrk ja majandus) ning analüüsib nende seoseid;

27) koostab teabeallikate abil etteantud piirkonna iseloomustuse.

Hindamise kirjeldus:

Tunnis õpitu ja koduste tööde kontroll Plickersi teadmiste kontrolliga (3-5 valikvastustega küsimust). Iga teema lõpus läheb teadmiste kontrollide koondhinne päevikusse võttes arvesse õigete vastuste osa kogu vastuste hulgast.

Õppeprotsessi käigus hinnatakse õpilase iseseisvaid töid ning rühmatöid. Hindamine toimub vastavalt Jõhvi Põhikooli hindamisjuhendile.

Hindega „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega „4” 75–89%, hindega „3” 50–74%, hindega „2” 20–49% ning hindega „1” 0–19%.

Kõik hindelised tööd on võrdse kaaluga ja õpilastele kohustuslikud.

Osavõttu maakondlikest ja vabariiklikest aineolümpiaadidest, konverentsidest, konkurssidest, võistlustest jne hinnatakse hindega „5”.

25. november Loodusteaduste olümpiaadi piirkonnavoore 7.-8. klassile

6. - 12. veebruar Põhikooli loodusteaduste viktoriini LOOGILINE LOODUSTEADUS I voor

14. veebruar Geograafia olümpiaadi piirkonnavoore

20. - 26. veebruar Põhikooli loodusteaduste viktoriini LOOGILINE LOODUSTEADUS II voor

6. - 12. märts Põhikooli loodusteaduste viktoriini LOOGILINE LOODUSTEADUS III voor

Hindeliste tööde järelvastamine toimub vastavalt kehtivale Jõhvi Põhikooli õppekavale.

Kokkuvõtva hinde kujunemine:

Trimestri hinne ühtib Stuudiumi päevikus arvatatud trimestri keskmise hindega.

Ettevõtliku õppe rakendamine õppetöös:

Õpilasele antakse võimalus oma tegevuse hindamiseks ja õppemeetodite valimiseks.

Kaasõpilased osalevad rühma- ja paaristööde hindamisel.

Tundides kasutatakse erinevaid aktiivõppe meetodeid: paaris- ja rühmatöö, arutlused, probleemülesannete lahendamine, uurimuslikud tegevused, ajurünnak.

Geograafia lõimimine erinevate õppeainetega (keemia, loodusõpetus, füüsika, matemaatika, eesti keel, käsitöö ja kodundus jt.) ning aine seostamine praktilise eluga toimub igas tunnis.

Õpilased hindavad end ja kaaslast jooksvalt. Õpetaja hindab õpilaste arengult ja annab tagasisidet nii suuliselt kui ka kirjalikult erinevate tööde kaudu.

Muud nõuded ja märkused:

Konsultatsioonid ja järelvastamine toimub õpetaja poolt etteantud ajal. Konsultatsiooni ja järelvastamise ajad on leitavad kooli kodulehelt vastavatest tabelitest.